

Teaching Guide				
Identifying Data			2015/16	
Subject (*)	ANATOMÍA II		Code	651G01002
Study programme	Grao en Fisioterapia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	First	FB	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Medicina			
Coordinador	Fuentes Boquete, Isaac ManuelToro Santos, Francisco Javier de		E-mail	i.fuentes@udc.esjavier.toro@udc.es
Lecturers	Arufe Gonda, María del Carmen Díaz Prado, Silvia María Fernandez Fernandez, Esther Del Carmen Fuentes Boquete, Isaac Manuel Toro Santos, Francisco Javier de		E-mail	maria.arufe@udc.es s.diaz1@udc.es esther.fernandez1@udc.es i.fuentes@udc.es javier.toro@udc.es
Web				
General description	Estudo da anatomía dos membros superiores e inferiores, do sistema cardiorespiratorio e da esplanoloxía.			

Study programme competences	
Code	Study programme competences
B2	Ciencias clínicas.
B11	Manter actualizados os coñecementos, habilidades e actitudes.
B15	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Dominar a terminoloxía anatómica, de modo que o alumnado coñeza a nomenclatura actualizada das estruturas anatómicas e adquira a capacidade de descrición destas estruturas empregando termos de orientación espacial.		B2	C1
		B11	C7
		B15	C8
Desenvolver a capacidade de observación.		B2	C6
		B15	
Coñecer a morfoloxía general do corpo humano, a localización, a forma e a estrutura dos deus órganos, sistemas e aparatos, e as súas interrelacións topográficas.		B2	C6
		B15	
Coñecer a morfoloxía, a localización e as interrelacións topográficas das estruturas anatómicas que constitúen, en particular, o aparato locomotor de membro superior e membro inferior, o sistema cardiocirculatorio e o aparato respiratorio.		B2	C6
		B15	
Identificar a forma e as relacións das diferentes estruturas anatómicas mediante o uso de esquemas, debuxos, fotografías, cortes multidireccionais, reconstrucións planimétricas e modelos tridimensionais (maquetas).		B2	C6
		B15	
Comprender a función dos órganos e sistemas a través da posición, forma e estrutura básica.		B2	C6
		B11	
		B15	

Utilizar os coñecementos anatómicos no plantexamento e análise de problemas clínicos pertinentes.		B2 B11 B15	C6
Alcanzar o nivel suficiente de coñecementos anatómicos para comprender outras áreas da titulación relacionadas ou para realizar cursos de especialización en diversos campos da Fisioterapia.		B2 B11 B15	C6

Contents	
Topic	Sub-topic
IV.- Aparato locomotor. Membro superior. Membro inferior.	CONTIDOS: 1.- Anatomía funcional do membro superior. Ósos. Articulacións. Músculos. 2.- Vascularización e innervación do membro superior. 3.- Anatomía de superficie do membro superior. 4.- Anatomía funcional do membro inferior. Ósos. Articulacións. Músculos. 5.- Vascularización e innervación do membro inferior. 6.- Anatomía de superficie do membro inferior. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar o esqueleto de membro superior e membro inferior en maquetas e ósos. 2.- Identificar en maquetas articulacións do membro superior e do membro inferior. 3.- Identificar en maquetas músculos do membro superior e do membro inferior. 4.- Estudiar en maquetas a vascularización e innervación do membro superior e do membro inferior. 5.- Anatomía de superficie do membro superior e do membro inferior.
V. Sistema cardiocirculatorio.	CONTIDOS: 1.- Corazón. Morfoloxía externa. Relacións. Vasos e nervios do corazón. 2.- Corazón. Morfoloxía interna. Cavidades cardíacas. 3.- Sistema da arteria pulmonar. Sistema da arteria aorta. 4.- Venas pulmonares. Sistemas da vena cava superior e da vena cava inferior. Sistema linfático. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar en maquetas a morfoloxía do corazón. 2.- Estudio en maquetas dos principais vasos sanguíneos.
VI.- Estesioloxía.	CONTIDOS: 1.- Sentido da visión. Anexos do globo ocular. Estrutura do globo ocular. 2.- Sentido da audición. Oído externo. Oído medio. Oído interno. 3.- Sentidos do olfato, do gusto e do tacto. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Identificar en maquetas as estruturas anatómicas do globo ocular. 2.- Identificar en maquetas as estruturas anatómicas do oído externo, medio e interno.

VII.- Esplacnoloxía.	CONTIDOS: 1.- Sistema Dixestivo. Cavidade bucal, dentes, lingua e glándulas salivais. Farinxe e esófago. Glándulas tiroide e paratiroides. Timo. Estómago. Páncreas. Bazo. Fígado e vías biliares. Intestino delgado e groso. Recto e ano. Peritoneo. Vascularización e inervación. 2.- Aparato Respiratorio. Cavidades nasais. Larinxe, tráquea e bronquios. Pulmóns, pleuras e mediastino. Vascularización e inervación. Mecánica respiratoria. 3.- Aparato Xénito-Urinario. Aparato urinario: ril, uréter, vexiga urinaria. Uretra. Glándula suprarrenal. Aparato xenital masculino: órganos xenitais internos e externos. Aparato xenital feminino: órganos xenitais internos e externos. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Identificar en maquetas os compoñentes do aparato dixestivo. 2.- Identificar en maquetas os componentes do aparato respiratorio. 3.- Estudiar en maquetas os componentes dos aparatos xenitais masculino e feminino. 4.- Estudiar en maquetas a estrutura do ril e da nefrona.
----------------------	--

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech		14	28	42
Laboratory practice		16	32	48
Student portfolio		0	26	26
Supervised projects		0	14	14
Oral presentation		6	8	14
Mixed objective/subjective test		4	0	4
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Clase teórica participativa, favorecendo o intercambio de opinións, o debate e a resposta das preguntas formuladas polo alumnado.
Laboratory practice	Clases prácticas que complementan os contidos desenvolvidos nas clases teóricas. Empréganse as coleccións de maquetas e láminas do corpo humano e a osteoteca do Laboratorio de Anatomía Humana. Ademáis, mediante a palpación de estruturas, abórdase o estudio da anatomía de superficie. Nas prácticas de laboratorio foméntase a participación do alumnado, favorecendo o intercambio de opinións, o debate e a resolución de problemas. A docencia se imparte a un grupo reducido de alumnos, o que permite a atención personalizada para aclarar dúbidas.
Student portfolio	Consiste en exercicios que o alumnado debe realizar (completar debuxos esquemáticos de estruturas anatómicas; identificar detalles anatómicos nos debuxos esquemáticos; recoñecer mediante anatomía de superficie determiandas estruturas anatómicas, etc.) recollidos nos CADERNOS DE TRABALLO DE ANATOMÍA HUMANA, elaborados polo profesorado da Área de Anatomía e Embrioloxía Humana, e ós que o alumnado ten acceso a través da plataforma virtual da universidade.
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos/das estudantes, baixo a tutela do profesorado e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos/polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.
Oral presentation	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.

Mixed objective/subjective test	Proba mixta.- Inclúe. 1.- PROBA DE ENSAIO.- Exame escrito constituído por 10 preguntas, cada unha delas cun enunciado que require unha resposta breve, en xeral dunha extensión non maior que media páxina. Esta proba permite determinar o grao de coñecemento sobre un aspecto concreto da materia e, en particular, valorar a capacidade de redacción e síntese do alumnado. 2.- PROBA OBXECTIVA.- Inclúe: - Preguntas de resposta múltiple.- Exame escrito tipo test que consta de 20 preguntas, cada una delas cun enunciado e catro posibles respostas das que só unha é verdadeira. - Preguntas de resposta breve.- Exame escrito constituído por preguntas que requiren como resposta unha palabra ou frase específica. - Proba de completar.- Exame escrito, no que cada pregunta consiste nun enunciado acompañado dun debuxo esquemático dunha estrutura anatómica. O enunciado esixe completar o debuxo esquemático mediante palabras e liñas. 3.- PROBA ORAL.- Este exame está dirixido só a persoas con discapacidades que dificulten a realización de exames escritos. Substitúe, por tanto, á Proba de ensaio e á Proba obxectiva. Consiste en preguntas cortas que o alumnado debe responder de forma oral con certa amplitude.
---------------------------------	--

Personalized attention

Methodologies	Description
Laboratory practice	A atención personalizada consiste básicamente no control da aprendizaxe de cada alumno polo profesor-titor. A través da tutoría presencial e/ou da tutoría virtual (a través do correo electrónico), o profesor-titor aborda a resolución de dúbidas e a orientación ó estudio, así como o seguimento e a supervisión na realización de traballos.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Student portfolio		Consiste en exercicios que o alumnado debe realizar (completar debuxos esquemáticos de estruturas anatómicas; identificar detalles anatómicos nos debuxos esquemáticos; recoñecer mediante anatomía de superficie determinando estruturas anatómicas, etc.) recollidos nos CADERNOS DE TRABALLO DE ANATOMÍA HUMANA, elaborados polo profesorado da Área de Anatomía e Embrioloxía Humana, e ós que o alumnado ten acceso a través da plataforma virtual da universidade.	10

Mixed objective/subjective test		Proba mixta.- Inclúe. 1.- PROBA DE ENSAIO.- Exame escrito constituído por 10 preguntas, cada unha delas cun enunciado que require unha resposta breve, en xeral dunha extensión non maior que media páxina. Esta proba permite determinar o grao de coñecemento sobre un aspecto concreto da materia e, en particular, valorar a capacidade de redacción e síntese do alumnado. 2.- PROBA OBXECTIVA.- Inclúe: - Preguntas de resposta múltiple.- Exame escrito tipo test que consta de 20 preguntas, cada una delas cun enunciado e catro posibles respostas das que só unha é verdadeira. - Preguntas de resposta breve.- Exame escrito contituído por preguntas que requiren como resposta unha palabra ou frase específica. - Proba de completar.- Exame escrito, no que cada pregunta consiste nun enunciado acompañado dun debuxo esquemático dunha estrutura anatómica. O enunciado esixe completar o debuxo esquemático mediante palabras e liñas. 3.- PROBA ORAL.- Este exame está dirixido só a persoas con discapacidades que dificulten a realización de exames escritos. Substitúe, por tanto, á Proba de ensaio e á Proba obxectiva. Consiste en preguntas cortas que o alumnado debe responder de forma oral con certa amplitude.	70
Supervised projects		Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.	10
Oral presentation		Exposición y defensa do traballo tutelado.	10

Assessment comments

Os créditos da materia Anatomía Humana II, de 6 ECTS, distribúense tal como segue:

- Aparato locomotor dos membros superiores e inferiores: 4 ECTS

- Sistema cardiocirculatorio, estesioloxía e esplacnoloxía: 2 ECTS.

En caso de que a materia sexa impartida por máis de 1 docente, a nota final será a media entre as notas acadadas en cada parte avaliada.

En

caso de ter una nota media final con 5 ou máis de 5, e una parte suspensa, ésta, deberá alcanzar un mínimo de 3 puntos sobre 10 (30 % de coñecemento) para poder aprobar.

Sources of information

Basic	- Moore KL, Dalley AF (2002). Anatomía con orientación clínica. Madrid, Editorial Médica Panamericana - Netter FH (2007). Atlas de Anatomía Humana. Madrid, Elsevier - Drake RL, Wayne V, Mitchell AWM (2005). GRAY. Anatomía para estudiantes. Madrid, Elsevier - Schünke M, Schulte E, Schumacher U, Voll M, Wesker K (2005). PROMETHEUS. Texto y atlas de anatomía. Madrid, Editorial Médica Panamericana - Putz R, Pabst R (2001). SOBOTTA. Atlas de Anatomía Humana. Madrid, Editorial Médica Panamericana
Complementary	

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.